

U S N E S E N Í

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Marie Kocourkové a Mgr. Heleny Konečné ve věci navrhovatele **volební strany Sdružení nezávislých kandidátů**, zastoupené zmocněncem J. H., adresa pro doručování : XXX, za účasti **1. Městského úřadu v České Skalici**, třída T. G. Masaryka 80, 552 03 Česká Skalice, a **2. volební strany VZHŮRU SKALICE!** www.vzhuruskalice.estranky.cz, zastoupené zmocněncem PhDr. Vlastimilem Havlíkem, Ph.D., adresa pro doručování : XXX, v řízení o návrhu na ochranu ve věcech registrace, t a k t o :

I. Návrh se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajskému soudu byl dne 30. 8. 2010 doručen návrh navrhovatele, podepsaný jeho zmocněncem, na ochranu ve věcech registrace dle § 89 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "s. ř. s."). Navrhovatel v něm napadl rozhodnutí Městského úřadu v České Skalici jako registračního úřadu dle § 21 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách“), ze dne 24. 8. 2010, č.j. 4016/2010/SPR/Jir. Tímto rozhodnutím registrační úřad registroval podle § 23 odst. 3 písm. a) zákona o volbách kandidátní listinu volební strany VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz pro volby do zastupitelstva města Česká Skalice.

Registrační úřad tím dle navrhovatele pochybil. Z odůvodnění uvedeného rozhodnutí totiž vyplývá, že volební stranu VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz tvoří sdružení nezávislých kandidátů a politické strany, tj. US-DEU. Podle navrhovatele se tak jedná o koalici dvou volebních stran, která dle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o volbách není povolena, proto nemůže být volební stranou. Dle mínění navrhovatele neobstojí ani tvrzení, že volební strana VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz měla na mysli, že se jedná o sdružení, ve kterém se sdružují nezávislí kandidáti a politická strana. Aby nedošlo k záměně na jedné straně sdružení nezávislých kandidátů a na straně druhé sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, považuje

navrhovatel za důležité, aby bezpodmínečně byla při označování volební strany zachována formulace stanovená zákonem o volbách, tedy název politické strany a nezávislí kandidáti. Uvedené pořadí nelze zaměňovat, protože pak je předmětné sdružení veřejností chápáno zcela jinak, což vede k porušování pravidel politického boje volebních stran.

Navrhovatel dále zdůraznil, že tvoří-li volební stranu sdružení nezávislých kandidátů, musí volební strana připojit ke kandidátní listině petici podepsanou voliči podporujícími její kandidaturu. V daném případě však petice doložena nebyla.

Navrhovatel rovněž vyjádřil názor, že registrační úřad pochybil také tím, pokud ve výroku dotčeného rozhodnutí označil volební stranu pouze jejím údajným názvem, tj. VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz. Z § 22 odst. 1 písm. c) zákona o volbách ale vyplývá, že kandidátní listina musí obsahovat název volební strany a označení, o jaký typ volební strany podle § 20 odst. 1 téhož zákona jde, s uvedením názvu politických stran a hnutí. Na shora uvedeném registrovaném názvu volební strany ale tato skutečnost chybí. Navíc tento zkrácený název bude uveden i na volebních lístcích, a tím může dojít k matení voličů, neboť volební strana nebude označena, jak vyžaduje zákon o volbách, čímž může být vyvolána domněnka, že se volební strana VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz neopírá o žádnou politickou stranu a je „nadstranická“.

K výzvě krajského soudu doplnil navrhovatel svůj návrh o petit. Navrhl, aby soud zrušil registraci kandidátní listiny volební strany SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ A UNIE SVOBODY - DEMOKRATICKÁ UNIE, názvu VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz, provedenou shora citovaným rozhodnutím Městského úřadu v České Skalici.

K návrhu podali vyjádření oba další účastníci řízení, tedy jak Městský úřad v České Skalici, tak volební strana VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz. Ačkoliv to ani jeden z nich výslovně nenavrhl, bylo z obsahu jejich vyjádření zřejmé, že s návrhem nesouhlasí a považovali by za správné jeho zamítnutí.

Městský úřad v České Skalici potvrdil, že je ve věci registračním úřadem ve smyslu § 21 odst. 3 zákona o volbách. Kandidátní listinu volební strany pod názvem VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz obdržel 10. 8. 2010. V rubrice označení a typ volební strany bylo uvedeno : Sdružení nezávislých kandidátů a Unie svobody – Demokratická unie. Protože kandidátní listina splňovala podmínky dle zákona o volbách, vyhotovil registrační úřad rozhodnutí o její registraci. Z obsahu předložené kandidátní listiny vyplynulo, že se jedná o sdružení politické strany a nezávislých kandidátů. Zdůraznil, že na hlasovacích lístcích se uvádí pouze název volební strany, v daném případě tedy VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz. Dále je u každého kandidáta (mimo jiné) uveden název politické strany nebo politického hnutí, jejímž je kandidát členem, popřípadě údaj o tom, že je bez politické příslušnosti. Je-li volební stranou sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, uvede se navíc i označení

politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo, nebo označení, že jde o nezávislého kandidáta. Dle Městského úřadu v České Skalici tedy veřejnost ani voliči nemohou být uvedeni v omyl, protože typ volební strany se na hlasovacím lístku neuvádí.

Volební strana VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz ve svém vyjádření k návrhu uvedla, že neobsahuje petič a není z něho zřejmé, v čem navrhovatel spatřuje svoje údajné poškození, když se domáhá soudní cestou své ochrany. Podle ní registrační úřad vydáním shora označeného rozhodnutí o registraci její kandidátní listiny nijak nepochybil. Pokud by měl nějaké pochybnosti, vyzval by zmocněnce volební strany k opravě chyb, což neučinil. Vlastní registrace kandidátní listiny pak nemůže navrhovatele poškodit. Na hlasovacím lístku pro komunální volby se totiž uvádí pouze název volební strany, který v daném případě zní : VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz. Typ volební strany lze považovat za technicko-administrativní a statistický údaj, který se na hlasovacím lístku neuvádí a tudíž nemůže dojít ani k navrhovatelem zmiňovanému „matení voličů“. K namítanému nesouladu označení typu volební strany uvedl, že dle jeho názoru jde o jazykový výklad. Zákon o volbách ve svém § 20 odst. 1 uvádí výčet volebních stran, které mohou podat kandidátní listinu k registraci. Navrhovatel si mylně vykládá část prvního odstavce. Jazykově je zřejmé, že slovo „sdružení“ vyjadřuje spojení dále uvedených subjektů, čili politických stran a hnutí a nezávislých kandidátů a nelze si ho právně vykládat jako volební subjekt „Sdružení nezávislých kandidátů“. Vlastní otočení pořadí slov je tudíž jazykově i právně naprosto nepodstatné. V závěru svého vyjádření shora citovaná volební strana uvedla, že hlavním cílem voleb v demokratické společnosti je souboj názorů, vizí a návrhů na řešení společenských problémů. Motivace navrhovatele se jí proto jeví jako účelová a směřující proti smyslu a duchu demokratických voleb.

Krajský soud posoudil návrh podle části třetí hlavy druhé dílu čtvrtého s. ř. s. a dospěl přitom k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům :

Dle § 89 odst. 1 písm. c) s. ř. s. se lze soudní ochrany domáhat ve věcech, v nichž správní orgán podle zvláštních zákonů (mezi které s. ř. s. v poznámce pod čarou řadí i zákon o volbách) registroval kandidátní listinu nebo přihlášku k registraci. Dle odst. 4 se návrhem podle odstavce 1 písm. c) může politická strana, nezávislý kandidát, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, které podalo kandidátní listinu, domáhat vydání rozhodnutí o zrušení registrace kandidátní listiny jiné politické strany, nezávislého kandidáta, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Účastníky jsou navrhovatel, správní orgán, který provedl registraci, a ten, o jehož registraci se jedná. Dle odst. 5 soud rozhodne usnesením, a to do patnácti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Jednání není třeba nařizovat. Podle § 59 odst. 2 zákona o volbách se pak může shora uvedené ochrany subjekt, který k tomu má aktivní legitimaci, domáhat u soudu do 2 pracovních dnů od doručení rozhodnutí.

V přezkoumávané věci bylo napadené rozhodnutí o registraci volební strany pod názvem VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz pro volby do zastupitelstva města Česká Skalice vyvěšeno registračním úřadem na úřední desce dne 25. 8. 2010. Dle § 23 odst. 4 zákona o volbách se takto vyvěšené rozhodnutí považuje za doručené třetím dnem ode dne vyvěšení, v dané věci tedy dnem 28. 8. 2010 (sobota). Pokud navrhovatel podal svůj návrh u krajského soudu dne 30. 8. 2010, učinil tak bezpochyby včas. Navrhovatel má rovněž aktivní legitimaci k podání návrhu, neboť z rozdělovníku napadeného rozhodnutí lze dovodit, že navrhovatel je volební stranou, která podala kandidátní listinu pro volby do zastupitelstva města Česká Skalice. Tuto skutečnost nezpochybňoval ani Městský úřad v České Skalici, jemuž přísluší v uvedených volbách postavení úřadu registračního.

V první námitce navrhovatel brojil proti tomu, že volební strana pod názvem VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz nepředstavuje žádný z typů volební strany taxativně vymezených v § 20 odst. 1 zákona o volbách. Dle tohoto ustanovení mohou být volební stranou registrované politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Podle navrhovatele z obsahu registračního rozhodnutí plyne, že se jedná o koalici sdružení nezávislých kandidátů a politické strany, přičemž takový typ volební strany zákon nezná. Krajský soud ale z obsahu dokladů předložených mu registračním úřadem, konkrétně zejména z obsahu kandidátní listiny, zjistil, že volební strana pod názvem VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz představuje nikoliv koalici sdružení nezávislých kandidátů a politické strany (existenci takové volební strany shora citované ustanovení zákona o volbách skutečně nezakotvuje), ale jedná se o sdružení registrované politické strany (Unie svobody – Demokratická unie) a nezávislých kandidátů. Tento typ volební strany pak ustanovení § 20 odst. 1 zákona o volbách jako jeden z možných typů volební strany definuje.

Dle § 22 odst. 1 písm. c) zákona o volbách musí kandidátní listina, kromě dalších náležitostí, obsahovat název volební strany a označení, o jaký typ volební strany podle § 20 odst. 1 jde, s uvedením názvu politických stran a politických hnutí. U přezkoumávané kandidátní listiny je v kolonce název volební strany uvedeno : VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz. V kolonce označení a typ volební strany pak stojí : Sdružení nezávislých kandidátů a Unie svobody – Demokratická unie. Navrhovateli dává krajský soud částečně za pravdu v tom, že optimální způsob formulace typu volební strany by byl v daném případě ten, kdyby po slovu „sdružení“ figuroval jako první název politické strany a následoval dodatek „a nezávislých kandidátů“. V přezkoumávané věci bylo označení typu volební strany na kandidátní listině formulováno tak, že po slovu „sdružení“ bylo nejprve uvedeno „nezávislých kandidátů“ a následoval název politické strany „a Unie svobody – Demokratická unie“.

Na rozdíl od navrhovatele se však krajský soud nedomnívá, že by tato skutečnost mohla jakýmkoliv způsobem zmást voliče při výkonu volebního práva.

V obecné rovině především nelze přehlédnout, že ve volbách do zastupitelstev obcí voliči daleko více než u voleb do jiných volených orgánů přihlížejí především k osobám kandidátů. Jejich osobnosti, postoje a názory jsou jim totiž povětšinou velmi dobře známy a příslušnost k určité politické straně, politickému hnutí či jinému typu volební strany vymezenému v § 20 odst. 1 zákona o volbách nehraje při rozhodování voličů povětšinou zásadní roli.

V posuzované věci považuje krajský soud za podstatnou najisto postavenou skutečnost, že volební strana pod názvem VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz je typem volební strany, který zákon o volbách zná, jedná se o sdružení politické strany a nezávislých kandidátů. Trvat bezvýhradně na tom, aby na kandidátní listině bylo při označení typu volební strany dodrženo uvedené pořadí, by však dle krajského soudu znamenalo upřednostnit přepjatý formalismus před podstatou věci, kdy se voleb chce zúčastnit subjekt, který jinak splňuje všechny zákonné náležitosti pro to, aby se voleb zúčastnit mohl.

V obdobném duchu ostatně judikoval i Nejvyšší správní soud, který ve svém usnesení ze dne 9. 12. 2004, sp. zn. Vol 11/2004, uvedl : *„Je-li kandidát registrován, pak je již na svobodné úvaze voličů, zda jej zvolí či nikoliv. Tato koncepce plně odpovídá teoretické konstrukci pasivního volebního práva, které je založeno na individuálním přístupu, a jehož cílem je umožnit svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti ve smyslu článku 22 Listiny základních práv a svobod. Rozhodne-li se určitá osoba vykonávat své pasivní volební právo a utká-li se v rámci již zmíněné svobodné soutěže politických sil se svými politickými soky, pak v této soutěži bojuje sama za sebe, a v mezích pravidel (zejména v souladu s principy čestnosti a poctivosti volební kampaně, a rovnosti kandidátů, které jsou neodmyslitelnými předpoklady skutečné svobodné soutěže) usiluje o své zvolení. Výkon pasivního volebního práva v sobě nezahrnuje subjektivní právo zpochybňovat pasivní volební právo jiného kandidáta, tedy „právo na politického soupeře“. Pasivní volební právo jednoho kandidáta končí tam, kde začíná totéž právo kandidáta jiného“.*

V souvislosti s tím krajský soud upozorňuje na skutečnost, že kandidátní listina volební strany pod názvem VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz obsahuje v souladu se zákonem o volbách u jednotlivých kandidátů údaj, zda je kandidát navržen politickou stranou Unie svobody – Demokratická unie nebo jde o nezávislého kandidáta. Tato informace pak bude obsažena i na hlasovacích lístcích (§ 25 odst. 3 zákona o volbách), a proto rovněž volič bude mít povědomost o tom, zda ten který kandidát vstupuje do voleb jako kandidát nezávislý či zda byl nominován politickou stranou, která s nezávislými kandidáty vytvořila sdružení. Krajský soud tak znovu opakuje, že se s obavami navrhovatele, že voliči budou dezorientováni a nebudou mít dostatek informací o tom, koho vlastně volí, a že tím dojde k porušení pravidel spravedlivého politického souboje, nemohl ztotožnit.

Totéž se týká i navrhovatelovy námitky ohledně registrovaného názvu volební strany. Registrační úřad nepochybil, pokud volební stranu registroval pod jejím

názvem uvedeným v kandidátní listině bez toho, že by současně v rozhodnutí o registraci uvedl v jeho výrokové části také typ volební strany. Tento údaj rozhodnutí o registraci kandidátní listiny obsahovat nemusí (srovnej ustanovení § 23 odst. 5 zákona o volbách). To ostatně koresponduje s ustanovením § 25 odst. 3 zákona o volbách, podle něhož je na hlasovacích lístcích uveden pouze název volební strany, nikoliv také její typ.

Povinnost připojit ke kandidátní listině petici podepsanou voliči podporujícími kandidaturu je pak v § 21 odst. 4 zákona o volbách uložena pouze dvěma typům volební strany, nezávislému kandidátovi a sdružení nezávislých kandidátů. Sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů jako typ volební strany tuto povinnost zákonem o volbách zakotvenu nemá. Je to logické s ohledem na smysl a význam petice jako přílohy kandidátní listiny. Požadavek petice je totiž fakticky ztížením přístupu do voleb a jako takový je odrazem vážnosti úmyslu ve volbách kandidovat. Politická strana takovou vážnost svých úmyslů dá najevo už tím, že se institucionalizuje a projde registračním řízením, zatímco nezávislí kandidáti nebo jejich sdružení musejí takovou vážnost úmyslu prokázat právě podporou vyjádřenou v petici. Z toho plyne, že pokud už je součástí volební strany politická strana, je to záruka toho, že projevená vážnost takového seskupení je dostatečná. Také ohledně této zákonné podmínky tedy v případě registrace kandidátní listiny volební strany pod názvem VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz zákon porušen nebyl.

Krajský soud v návaznosti na to připomíná, že registrační úřad v procesu projednání a registrace kandidátních listin podle § 23 odst. 3 zákona o volbách rozhoduje bez možnosti diskrece a musí registrovat kandidátní listinu, jsou-li splněny zákonné podmínky dle § 21 a 22 téhož zákona. Soud pak v řízení podle § 89 odst. 4 s. ř. s. vychází pouze ze skutkových zjištění vztahujících se k náležitostem kandidátní listiny. V přezkoumávané věci dospěl krajský soud ze shora uvedených důvodů k závěru, že kandidátní listina volební strany pod názvem VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz pro volby do zastupitelstva města Česká Skalice splňuje všechny zákonem o volbách stanovené náležitosti. Městský úřad v České Skalici coby registrační úřad pak postupoval v souladu se zákonem o volbách, pokud tuto kandidátní listinu registroval. Krajskému soudu proto nezbylo, než návrh na zrušení registrace kandidátní listiny volební strany VZHŮRU SKALICE! www.vzhuruskalice.estranky.cz jako nedůvodný zamítnout.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s. Dle něj nemá žádný z účastníků řízení ve věcech volebních a ve věcech místního referenda právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.). Kasační stížnost ve věcech volebních a ve věcech místního referenda je nepřípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

V Hradci Králové dne 9. září 2010

JUDr. Jan Rutsch, v. r.
předseda senátu